

skal til at udskifte redningsbælterne med gummistøvler. Så nemt er det altså heller ikke. Der er stadig væk behov for, at sikkerheden skal være i orden på de færges, der er.

Fru Elisabeth Arnold var inde på det spil, der har været mellem Kommunernes Landsforening og de forskellige kasser: staten, amterne og så videre. Det er rigtigt, at det spil, der er foregået her, ikke har været særlig godt og har været med til at forsinke det hele. Kommunernes Landsforening har i en skrivelse, som vil blive omdelt i Ø-udvalget, skrevet, at der er et akut behov for 100 mio. kr. for at klare de ting, vi står over for.

Til hr. Bent Hindrup Andersen, der mente, at alle skulle overnatte på øerne, skal jeg sige, at den holdning kan man godt have, men det er ikke bare sådan at sige det, for nogle af færgerne kan jo ikke skaffe besætninger, der bor på øerne. Det drejer sig f.eks. om Samsøfærgen, hvor man nødt til at have besætninger, der bor i Kalundborgområdet. Det er man nødt til, fordi der ikke er besætninger på Samsø.

Hr. Bent Hindrup Andersen var også inde på, hvorfor vi mente, at det var godset, der skulle støttes, frem for passagererne. Det mener vi, fordi alle har nogle udgifter, når de skal på arbejde, hvorimod vi har forståelse for argumentet fra øernes side om, at produkterne, fisk og korn, og hvad det nu er, har en fordyrelse, når de skal ud at konkurrere med andre, og her vil vi godt være med til – det ved jeg også andre vil – at se på, om ikke vi kan hjælpe.

Jeg vil sige tak til ministeren og ordførerne for en positiv debat, og jeg håber, den bliver til gavn for øerne og deres beboere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 65 af Tommy Dinesen (SF), Holger Graversen (S), Mariann Fischer Boel (V), Kai Dige Bach (KF), Elisabeth Arnold (RV), Aage Brusgaard (FF), Bent Hindrup Andersen (EL), Sonja Albrink (CD) og Kristian Thulesen Dahl (DF) (se foran) vedtoges enstemmigt med 99 stemmer.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af lovforslag nr. L 172: Forslag til konkurrencelov.

Af erhvervsministeren (Jan Trøjborg).
(FremSAT 20/2 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hans Peter Baadsgaard (S):

Danmark har på nogle områder en for svag konkurrence. Det fremgår både af finansredegørelsen for 1995 og af vismandsrapporten fra efteråret 1995. Og utilstrækkelig konkurrence muliggør, at virksomhederne kan sætte højere priser end dem, der svarer til omkostningerne. Det kan igen medføre, at afsætning og produktion bliver mindre og dermed også beskæftigelsen. Svag konkurrence betyder altså forringet samfundsøkonomi.

Beregningerne i vismandsrapporten viser også, at en prissænkning på 1 pct. ville kunne skaffe 25.000 flere i arbejde på kort sigt og 8.000-9.000 flere på lang sigt. Og der er flere andre positive effekter ved en prissænkning som følge af en mere effektiv konkurrence. Og det er også på den baggrund, vi i Socialdemokratiet kan anbefale det foreliggende lovforslag.

Med dette lovforslag til en ny konkurrencelov sker der nogle grundlæggende ændringer i forhold til gældende lov, og samtidig sker der en tilpasning til EU's konkurrenceregler. Vi får forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler, når virksomhederne inden for aftalerne har en markedsandel eller en omsætning over visse grænser. Det er en skærpelse også i forhold til Konkurrencelovsudvalgets forslag, men en skærpelse, vi finder nødvendig, hvis vi skal opnå den ønskede effektive konkurrence.

Ligeledes og med samme begrundelse bliver der også med lovforslaget forbud mod misbrug af dominerende stilling. Jeg skal ikke lægge skjul på her, at vi også har overvejet, om vi skulle indføre fusionskontrol. Men ud fra den betragtning, at vi faktisk ikke har noget imod, at virksomhederne, danske virksomheder, bliver større for bedre at kunne klare sig på det internationale marked, så har vi afstået fra det, og der bliver så alene indført en indberetningspligt, sådan at Konkurrencerådet og myndighederne kan følge med i, hvad der sker af virksomheds-sammenlægninger, fusioner m.v., for på den

måde også at kunne følge, om det fører til misbrug af dominerende stilling.

Lovforslaget omfatter enhver form for erhvervsvirksomhed, dog med den begrænsning, at politisk vedtagne reguleringer ikke skal kunne tilsidesættes. Der bliver måske nogle afgrænsningsproblemer eller afgrænsnings-spørgsmål, som vi skal have afklaret, men der er jo en praksis, som Konkurrencerådet kan tage udgangspunkt i efter den gældende lov. Og i den forbindelse finder vi det også helt rimeligt, at Konkurrencerådet får to medlemmer med særlig indsigt i offentlig erhvervsvirksomhed.

Der er selvfølgelig mange hensyn at tage, når et sådant lovforslag skal udarbejdes, og vi synes i Socialdemokratiet, at der er fundet den rimelige balance i det foreliggende lovforslag. Vi er selvfølgelig indstillet på at drøfte lovforslaget med partier, som er indstillet på at tage et medansvar for, at vi får en god konkurrencelov til gavn for virksomhederne, forbrugerne og det danske samfund.

Vi kan som sagt anbefale lovforslaget og ser frem til en grundig og saglig udvalgsbehandling.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil straks benytte mig af hr. Baadsgaards invitation til debat og tage fat i bemærkningen om, at Socialdemokratiet har undladt at støtte, at man skal have fusionskontrol ind i konkurrenceloven. Det forstår jeg egentlig taget ikke helt argumentet for, for selvfølgelig kan man selv med en fusionskontrol have fusioner, køb og salg af virksomheder. Det, som vi får, hvis vi har sådan et redskab i loven, er bare en mulighed for at få lidt hånd i hanke med det.

Hvis nu vi kigger på de ansatte på Phønix i Vejen, vil de mon så i virkeligheden ikke synes, at det havde været meget betryggende for deres fremtid, hvis der var en eller anden form for regulering, hvor myndighederne med sådan en fusionskontrol i hånden kunne sige: Nu vil vi have lidt styr på, hvad der foregår her, og ikke bare se på, at en virksomhed er sat til auktion, hvor det jo tydeligvis er med henblik på opsplitning, i hvert fald for nogle vedkommende, og nedlæggelse af arbejdspladser?

Så kunne man i Socialdemokratiet ikke genoverveje, om ikke vi skulle have fusionskontrol ind som en styrkelse af denne lov?

(Kort bemærkning).

Hans Peter Baadsgaard (S):

Jeg gav som begrundelse for, at vi ikke fandt det hensigtsmæssigt og nødvendigt at lave en sådan fusionskontrol, at dansk erhvervsliv, netop er karakteriseret ved mange små og mellemstore virksomheder, og vi vil ikke stå i vejen for, at virksomheder kan blive større.

Jeg synes, det element, hr. Frank Aaen bringer ind om virksomheden i Vejen, ikke har så meget med konkurrence at gøre. Det er et andet aspekt i den forbindelse, og fusion er jo heller ikke nødvendigvis et spørgsmål om salg, for der sker jo også sammenlægninger af virksomheder, der kan samarbejde. Men vi har vurderet, at det, vi gør her, er både forsvarligt og hensigtsmæssigt.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jamen endnu en gang til hr. Baadsgaard: Fusionskontrol er jo ikke det samme som at forbyde fusioner. Det er bare at få et redskab til at få styr på, hvad der foregår i tilfælde, hvor der er meget store samfundsmæssige interesser på spil. Man kunne jo også nævne f.eks. fusionsbestræbelserne i sin tid mellem Baltica og Hafnia. Det havde måske været en god ting, hvis Konkurrencerådet dengang havde haft et redskab til at gå ind og sige, at det her faktisk er meget betænkeligt, i stedet for at vi bare havde et hemmeligt notat fra Finanstilsynet, der gjorde opmærksom på problemerne. I virkeligheden er vi jo ved at tilnærme os EU-standard på det her område.

Jeg skal komme tilbage til, at jeg ikke synes, det, der foreligger, er godt nok. Men faktisk er der jo generelt i EU fusionskontrol i konkurrencelovgivningen, og jeg kan simpelt hen ikke forstå, hvorfor det er udeladt i den danske regeerings forslag.

Svend Erik Hovmand (V):

I Venstre har vi længe og med spænding set frem til fremsættelsen af forslag til ny konkurrencelov. Det er jo nu fire år siden, vi drøftede et eventuelt principskifte i dansk konkurrencelovgivning.

Meget er sket i de fire år, der er gået, hvor vi har haft en socialdemokratisk ledet regering. Lad mig bare som eksempel nævne loven, der giver kommuner og amter ret til at udføre opgaver for hinanden. Et andet eksempel kunne være det stigende antal af fælleskommunale selskaber. Eller tag f.eks. de statslige styrelser

ganske store foretagsomhed på områder uden for deres normale arbejdsopgaver.

Hertil kommer, at vi har masser af eksempler fra de seneste år på, at offentlige virksomheder kun i meget, meget ringe omfang efterkommer Konkurrencerådets henstillinger – en sag, som vi i øvrigt sammen med andre partier har foreslået ændret gennem et konkret forslag, der er til behandling i Erhvervsudvalget.

Alt dette fører selvfølgelig med sig, at vi har brug for en ny dansk konkurrencelov, som skal være stram og entydig i sin tekst med hensyn til at sikre en reel ligestilling af al erhvervsvirksomhed.

Af den grund er det også, at Venstre på dette område tager de væsentligste forbehold over for teksten i erhvervsministerens forslag til ny konkurrencelov. Vi vil simpelt hen ikke være med til en lovgivning, der undergraver private erhvervsvirksomheder til fordel for offentlige. Derfor må der ske nogle ændringer i regeringens lovforslag.

Formålet med lovforslaget er jo udmærket. Vi skal have så meget konkurrence som overhovedet muligt til gavn både for virksomhederne og for forbrugerne. Det er jo som bekendt konkurrencen, vi i sidste ende lever af, og det er den, der udvikler vores samfund. Også konkurrencen i Danmark kan forbedres. Det har vi jo både OECD's og vismændenes ord for.

Problemerne med lovforslaget kommer, når lovteksten eller bemærkningerne til lovforslaget definerer begreberne.

For eksempel vil den såkaldte in house-produktion ikke være underlagt begrebet erhvervsvirksomhed. Ligeledes vil undtagelsen »offentlig regulering«, der bl.a. kan bestå i lovgivning, bekendtgørelser, generelle budgetregler, aktstykker, beslutninger inden for kommunalfuldmagten, kommunale regulativer og beslutninger i fælleskommunale selskaber selvfølgelig stærkt udhule en ny konkurrencelovs anvendelsesområde.

Og som om dette ikke skulle være nok, så er det også den regulerende myndighed selv, der skal vurdere, om en konstateret konkurrencebegrænsning er en følge af dens egen offentlige regulering og dermed en undtagelse fra loven. Man kan så berettiget spørge: Hvor meget offentlig erhvervsaktivitet er der egentlig tilbage under loven, når de offentlige myndigheder selv kan vælge at slippe for konkurrencen?

Det er Venstres klare holdning, at der ikke må være områder uden for konkurrencelovens vir-

keområde, hvor offentlig erhvervsvirksomhed kan foregå uden konkurrencemæssig påvirkning – med den deraf følgende risiko for urentabel drift for skatteborgerne.

Men selvfølgelig er der områder, hvor konkurrenceloven ikke skal gælde. Konkurrenceloven skal naturligvis ikke være over anden lovgivning, men undtagelserne rækker jo netop også meget længere end til anden lovgivning.

Venstre finder det hensigtsmæssigt, at der sker en tilpasning til EU-reglerne på området og i øvrigt til de fleste øvrige nationale konkurrencelove rundt omkring i Europa. Men det er vigtigt, at tilpasningen gennemføres med respekt for de særlige danske forhold.

Her tænker jeg bl.a. på de administrative konsekvenser for specielt de mindre og mellemstore virksomheder, hvorfor den nedre grænse på 150 mio. kr. for reglerne om forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler virker hensigtsmæssig.

Men jeg tænker også på vigtigheden af at sikre de frivillige kæder og andre samarbejdsformer i dansk erhvervsliv.

Ligeledes skal det som noget positivt nævnes, at bestemmelserne om straf i forbindelse med eventuelt misbrug af dominerende stilling virker fornuftige, idet der kan være endog store problemer forbundet med afgrænsning af et givent marked og dermed, om en dominerende stilling overhovedet indtages.

Hvad angår lovforslagets bestemmelser om meddelelse ved fusioner m.v., finder vi det rigtigst, at der i loven er en meddelelsespligt for fusioner og virksomhedsoverdragelser. Egentlig fusionskontrol finder vi derimod ikke hverken nødvendig eller hensigtsmæssig.

Venstre kan altså se en række positive ting i det fremlagte lovforslag og ser gerne en aftale med regeringen, men vi vil ikke acceptere, at så mange offentlige erhvervsaktiviteter holdes uden for konkurrencelovens bestemmelser. Derfor ser vi frem til et udvalgsarbejde, som kan blive helt afgørende for Venstres tilslutning.

Pernille Sams (KF):

Det er unægtelig en noget særpræget gang og forhistorie, det her lovforslag har haft. Erhvervsministeren nedsatte jo et konkurrencelovsudvalg, som løste den opgave, det fik stillet, på ret forbilledlig vis – ikke som visse andre udvalg, som ikke kommer til noget resultat. Tværtimod.

Her blev præsenteret et bemærkelsesværdigt stykke arbejde: nytænkning, hvor man anvendte både forbudsprincippet og kontrolprincippet, hvor disse to principper var stærkest, således at den nyskabelse, der i virkeligheden kom ud af det, var meget positiv. Og det var et forslag, alle parter kunne leve med.

EU-Kommissionen udtalte sig endda også vældig positivt i gode vendinger om kompromiset, som blandt andet gjorde sig bemærket ved ikke at have de ulemper, det rene forbudsprincip har, nemlig at det er utrolig bureaukratisk. Her var det lykkedes at forene de bedste sider ved begge principper og undgå den utrolige mængde af dispensationsansøgninger, som følger i kølvandet på forbudsprincippet.

Det er Det Konservative Folkepartis holdning, at vi burde holde os til dette kompromis, som alle de involverede parter tilsluttede sig, og som regeringen selv har bedt dem om at sætte sig sammen og udarbejde. Opgaven er løst upåklageligt, og derfor virker det ikke alene unødvendigt, men også som noget af en hån mod alle disse mennesker, som har siddet i regeringens udvalg, at regeringen nu af rent partipolitiske årsager ikke tør holde fast i skitsen, men fremlægger et helt andet forslag.

Der er efter Det Konservative Folkepartis opfattelse ikke nogen begrundelse for generelt at skifte til en forbudslov, som regeringen her lægger op til. Rækkevidden af forbudene er ret uforudsigelig, og et forbud mod konkurrecebegrænsende aftaler rammer jo også alle de positive aftaler, de anerkendelsesværdige aftaler, som ingen politiske partier vel ønsker at forhindre.

Derfor skal det suppleres med et omfattende dispensationssystem, som erfaringerne viser vil være både langsommeligt, dyrt og bureaukratisk. Men det har regeringen valgt at gøre, og derfor må vi selvfølgelig forholde os til det.

I den forbindelse er det naturligvis positivt, at der indføres en bagatelgrænse for, hvornår forbudet mod de konkurrecebegrænsende aftaler finder anvendelse, ligesom det også er godt, at der ikke indføres direkte fusionskontrol, men derimod en anmeldelsespligt. Andet ville også være et helt forkert signal med den danske virksomhedsstruktur.

Men vi har ét meget stort ankepunkt over for regeringens lovforslag:

Man skriver, at privat og offentlig erhvervsvirksomhed ligestilles. Sådan burde det også være, men reelt er det langtfra tilfældet. Tværtimod lægger regeringen her op til en streng for-

budslov for det danske private erhvervsliv, mens man samtidig undtager stort set hele den offentlige del af erhvervslivet, som bliver større og større med regeringens evige udvidelser af kommunalfuldmagten.

Og her ser vi vel i virkeligheden det største politiske problem: at man cementerer en forskelsbehandling af virksomheder og erhvervsdrift alt efter ejerformen.

Jeg er bekendt med, at erhvervsministeren sikkert vil sige, at der er tale om ligestilling, for det står jo i lovforslaget, men det er altså at gøre vold på det danske sprog at påstå det. Der er absolut ikke tale om reel ligestilling mellem offentlig og privat erhvervsvirksomhed.

Offentlig virksomhed vil i princippet kunne fravige konkurrencelovens principper og undlade at reagere på Konkurrencerådets henvendelser. Reglerne i loven gælder overhovedet ikke for virksomhed, der udspringer af en offentlig regulering eller en beslutning, som er truffet af en kommunalbestyrelse eller en bestyrelse i et kommunalt fællesskab efter styrelseslovens § 60.

Det vil sige, der er uanede muligheder for at drive offentlig erhvervsvirksomhed for skatteydernes penge og unddrage den konkurrencelovens bestemmelser. Derved bliver den offentlige virksomhed endnu mere konkurrenceforvridende, end den i forvejen er, ved ikke at konkurrere på markedets vilkår.

Og det var jo så sent som sidste år, at regeringen med venstrefløjens stemmer udvidede det offentliges adgang til at drive virksomhed til i princippet nu at være ubegrænset. Blot lysten er til stede, kan man såmænd nu få skabt mulighed for at afprøve sine erhvervslyster for skatteydernes penge og det med det øvrige erhvervsliv som tabere, for de har jo ikke adgang til skatteydernes lommer, når noget går galt.

Vi er inderlige modstandere af det offentliges erhvervseventyr, for det undergraver de ellers velfungerende arbejdspladser, som fungerer på markedsvilkår. Men når det offentlige er ude på eventyr, må det da i det mindste underlægges samme konkurrencevilkår, som det private erhvervsliv er underlagt.

For at sætte trumf på det offentliges særstilling har man så oven i købet foreslået, at det er de berørte offentlige myndigheder, der selv skal træffe afgørelse om, hvorvidt en konkurrecebegrænsning er en følge af deres egen beslutning. De kan altså selv bestemme, om loven skal gælde for dem eller ej. Det er da helt stjerneurimeligt.

Ud over det offentlige undtagelse fra loven er der også andre problemstillinger, som vi mener bør finde en anden løsning end foreslået.

Konkret mener vi f.eks., der er et problem i relation til bestemmelsen om forbud mod misbrug af dominerende stilling på markedet. Virksomhederne aner ikke, hvad det er for et marked, de skal bedømmes ud fra, og hvornår de derfor kan siges at være dominerende eller ligefrem misbruge en dominerende stilling.

Der er groteske afgørelser, hvor markedet er sat så lille, at virksomheden stort set er alene, og så er man jo prisgivet. Der er brug for klare regler, så virksomhederne ved, hvad de har at rette sig efter – ikke sådanne elastikord, som fortolkes efter forgodtbefindende.

Loven ødelægger også ordningen med de faste bogpriser og faste avispriser, hvilket vi ikke mener er ønskeligt. Det må også undre, at det åbenbart er regeringens holdning, og derfor vil jeg gerne spørge erhvervsministeren, om det er en tilsluttet virkning af lovforslaget.

Ligeledes virker det ganske urimeligt og er forhåbentlig også utilsigtet, at frivillige indkøbskæder rammes. Private mindre virksomheder skal vel fortsat have mulighed for at organisere sig i frivillige indkøbskæder med henblik på at købe fælles ind, men også annoncere med fælles priser for at kunne konkurrere med de store virksomheder.

Nu kan jeg desværre se, at min taletid er opbrugt, og derfor vil jeg håbe, jeg får lejlighed til at vende tilbage med mine sidste bemærkninger.

Fjerde næstformand (Elisabeth Arnold):

Det kan der sikkert blive, efter at hr. Hans Peter Baadsgaard har haft ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Hans Peter Baadsgaard (S):

Jeg har forstået på fru Pernille Sams, at Det Konservative Folkeparti faktisk foretrækker kontrolprincippet videreført, og derfor vil jeg gerne spørge, om man mener, at vi har en tilstrækkelig effektiv konkurrence, som vilkårene er i dag.

Og det andet spørgsmål, jeg gerne vil stille, er i tilknytning til fru Pernille Sams' bemærkninger om offentlige erhvervsvirksomheder. Jeg vil gerne stille det spørgsmål: Hvad er det for en offentlig erhvervsvirksomhed, fru Pernille Sams er bange for ville kunne drive virksomhed på

skatteydernes regning, som det blev sagt? Eller hvad er det for en offentlig erhvervsvirksomhed, man ikke mener får den nødvendige og tilstrækkelige ligestilling med privat erhvervsvirksomhed i dette lovforslag?

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Til hr. Baadsgaard vil jeg gerne sige, at det ikke er rigtigt. Vi mener, at kontrolprincippet over for det private erhvervsliv i Danmark faktisk har virket ganske udmærket.

Når hr. Baadsgaard spørger, om jeg mener, det giver en tilstrækkelig effektiv konkurrence, så er der jo talrige undersøgelser, der peger på, at for så vidt angår den private del af vores erhvervsliv, har det medført en fin konkurrence – ja, de er presset, og de konkurrerer på livet løs – hvorimod dér, hvor alle undersøgelserne peger på, at der er manglende konkurrence, er dér, hvor det offentlige enten har lovgivet og lavet særlove, som virksomhederne må underlægge sig, og dermed skabt ubalance i markedsvilkårene, eller hvor de offentlige virksomheder kører. Så der er klart belæg for at sige, at det har skabt konkurrence for de private virksomheder.

Og så vil jeg gerne have lov til lige at runde min ordførertale af på den måde, at vi må sige, at der skabes en lang række uønskede problemer med det her lovforslag, mens de eksisterende problemer ikke løses.

Derfor kan Det Konservative Folkeparti ikke stemme for lovforslaget, som det ligger, men vi håber på, at regeringen er bevidst om, at det er en uhyre vigtig lov for dansk erhvervsliv. Og derfor vil vi meget gerne både forhandle og hjælpe med råd og dåd, hvis regeringen ønsker at forbedre lovforslaget, for det er der brug for.

Det vil være vigtigt at nå et sobert resultat, som kan danne grundlag for, at vores erhvervsliv har de bedst mulige betingelser for at ruste sig og stå stærkt i den stadig stigende internationale konkurrence. Jo færre snubletråde, vi selv lægger ud for vores erhvervsliv, des bedre vil det kunne sikre danske arbejdspladser og dansk velfærd i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Hans Peter Baadsgaard (S):

Jeg har stor forståelse for, at fru Pernille Sams var i tidnød, og derfor vil jeg gerne gentage spørgsmålet: Hvad er det for en offentlig erhvervsvirksomhed, som De Konservative finder ikke får en rimelig behandling i forhold til

private erhvervsvirksomheder, som lovforslaget beskriver det?

Og så vil jeg gerne spørge fru Pernille Sams i forlængelse af det svar, jeg fik på det ene af mine spørgsmål: Er fru Pernille Sams uenig med vismændene i deres rapport fra efteråret 1995 om, at de danske priser på en række erhvervsområder, selv når vi tager skatter og afgifter fra, ligger betydeligt over udlandets, og at deres konklusion er, at det er, fordi vi har en forringet eller en for ineffektiv konkurrence? Er fru Pernille Sams uenig med vismændene i den rapport?

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Til hr. Baadsgaard vil jeg gerne sige, at det i virkeligheden er al offentlig erhvervsvirksomhed, som kan give disse problemer. Der er jo ikke lagt barrierer ind, der hindrer, at de offentlige myndigheder kan vedtage at drive erhvervsvirksomhed for skatteydernes penge, nøjagtig som de har lyst, og så samtidig beslutte, at det skal være uden for Konkurrencerådets indgrebsbeføjelser.

Det er ifølge dette lovforslag helt op til de enkelte offentlige myndigheder at tage den beslutning og efterfølgende også selv beslutte, at den beslutning, de har taget, medfører, at virksomheden ikke skal underlægges konkurrencelovgivningen. Det mener vi er forkert, fordi det giver en skæv konkurrence over for de private virksomheder. Det er der i forvejen, fordi de må bruge skatteydernes penge, og det gør konkurrencen endnu mere skæv, når de ikke engang skal underlægges den samme konkurrencelovgivning.

Med hensyn til den rapport, som hr. Baadsgaard henviser til, og som skulle påpege, at der var for lidt og for dårlig konkurrence og dermed for høje priser, vil jeg gerne sige, at det påpegede rapporten, for så vidt angår de områder, hvor Folketinget har vedtaget særlove, hvor man har brudt markedsprincipperne, og hvor det offentlige på en eller anden måde er med inde. Men for det almindelige, konkurrerende danske erhvervsliv var konklusionen absolut ikke sådan. For det private erhvervsliv var der tværtimod tale om, at der var hård konkurrence og lave priser.

(Kort bemærkning).

Hans Peter Baadsgaard (S):

Det er jo let at tale om det her, så længe man kan holde sig til principielle vendinger. Men jeg efterlyste en konkret offentlig erhvervsvirksomhed, som efter Det Konservative Folkepartis mening ikke bliver behandlet rimeligt, og det fik jeg ikke svar på.

Det er jo ikke sådan, at offentlige erhvervsvirksomheder pr. definition er fritaget for konkurrence. Det gælder dér, hvor man har lavet nogle offentlige reguleringer, f.eks. på affaldsområdet. Jeg kan så forstå, at det er Det Konservative Folkepartis opfattelse, at en politisk vedtaget regulering eller en politisk beslutning herfra eller i en kommunalbestyrelse skal kunne tilsidesættes af Konkurrencerådet. Så bliver det mere interessant at sidde i Konkurrencerådet, end det bliver at sidde i Folketinget.

Jeg vil gerne opfordre fru Pernille Sams til at læse vismandsrapporten en gang til; jeg har et eksemplar henede. Det fremgår aldeles ikke af vismandsrapporten, at det drejer sig om det offentlige. For øvrigt er det i volumen så lille en andel af al erhvervsvirksomhed, at det ikke har nogen afgørende indflydelse.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Hr. Baadsgaard taler om priskonkurrencen i Danmark sammenlignet med andre lande. Det er selvfølgelig meget bredt, når man taler om det, men jeg må sige til hr. Baadsgaard, at hver eneste gang jeg rejser, tænker jeg, når jeg f.eks. sammenligner fødevarerpriser, hvor der dog er fantastisk billigt i Danmark.

Til trods for at vi har betragtelig større moms end næsten alle de lande, vi sammenligner os med, er prisniveauet i Danmark for f.eks. fødevarer utrolig lavt. Det gælder også for mange turistomkostninger som hoteller osv., og det er netop, fordi konkurrencen er så utrolig hård. Uanset hvilke bøger man kommer rendende med, er det den kendsgerning, vi oplever som forbrugere.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Vi har jo det system, at man inde på kontorerne kan følge med i, hvad der foregår, og det sad jeg faktisk og gjorde, da jeg hørte, at hr. Baadsgaard afæskede fru Pernille Sams, hvilke virksomheder det skulle være, og lidt efter fik vi i anden eller tredje omgang en bemærkning om, at det jo ikke var almindelige virksomheder.

Må jeg så ikke her afæske hr. Baadsgaard, hvilke offentlige virksomheder det er, der skal have hvilken beskyttelse, i stedet for sådan noget løst noget med, at det kan være nogle affaldshistorier og sådan noget. Det er jo det, der interesserer os. Hvad går det ud på? Hvilke firmaer drejer det sig om? Og hvad er det, de skal beskyttes imod?

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Baadsgaard, at der ikke kun er tale om særlove, som nu kan sætte konkurrenceloven ud af kraft. Der er også tale om enhver beslutning, som træffes i en kommunalbestyrelse, et amtsråd eller alt muligt andet, hvor man beslutter, at nu vil man bruge skattekedernes penge på at gå ud og konkurrere med det private erhvervsliv.

Alle disse beslutninger er også pr. definition undtaget fra at skulle underlægges konkurrenceloven, hvis myndigheden selv beslutter, at de skal være undtaget.

Nu beder hr. Baadsgaard om et konkret eksempel, og så vil jeg sige, at det i princippet er alle offentlige virksomheder, der kan undtages, så derfor kan han få alle de eksempler, han vil. Det kan være en kommunal gartneriafdeling, hvis hr. Baadsgaard meget gerne vil have det. Det kan være et kommunalt ønske om at oprette et slamsugerfirma. Alle muligheder er åbne og kan undtages.

Derfor er der kun ét at gøre, hvis man vil bevare muligheden for konkurrencedygtige danske arbejdspladser i det private erhvervsliv, og det er i det mindste at få konkurrenceloven til også at gælde de offentlige virksomheder. Alt andet er da stjerneurimeligt. Det er urimeligt nok i forvejen, at de kan bruge skatteydernes penge, men det er da endnu mere urimeligt, hvis de ikke en gang skal underlægges samme konkurrenceregler.

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Jeg har besluttet ikke at tage en kort bemærkning, så jeg vil i stedet lige knytte en bemærkning til det foregående emne, nu da jeg alligevel har ordet, og det er til hele spørgsmålet, om der findes monopoler og mangel på konkurrence på det danske marked.

Man kan sagtens komme med eksempler på, at der er konkurrence, men man kan sandelig også komme med eksempler på områder, hvor der ikke er konkurrence. Jeg skal bare nævne

mejeriområdet, ølområdet, cementområdet og, som den seneste begivenhed har understreget, asfaltområdet i forbindelse med Phønix. Der er masser af områder i Danmark, hvor der mangler konkurrence, og derfor er vi også glade for, at regeringen nu kommer med et forslag til en egentlig konkurrencelov. Det har vi ikke haft i mange år, og vi er et af de få lande i Europa, der ikke har sådan en lov.

Regeringen har været længe om det, det skal siges, men til gengæld er lovforslaget også blevet bedre, end man kunne frygte. Jeg skal især nævne, at man nu trods alt indfører forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler, og at man indfører forbud mod misbrug af dominerende stilling. Det er to gode ting, og det skal man have tak for.

Men der mangler altså stadig væk noget, og det, man er nødt til at tage fat i, er, at der ikke er nogen form for kontrol med fusioner. Jeg skal minde om, at det står vi ret alene om. Da jeg hørte hr. Svend Erik Hovmands indlæg, hvor han sagde, at nu skulle vi tilnærme vores lovgivning, hvad der er gældende i EU og i dets medlemslande, tænkte jeg, at det var søreme godt, nu går Venstre ind for fusionskontrol.

For hvad er sagen: I EU som helhed er der fusionskontrol, og i samtlige EU-lande med undtagelse af Danmark, Holland, Luxembourg og Finland er der også fusionskontrol. Finland indfører nu fusionskontrol, fordi deres to største supermarkeds kæder slutter sig sammen, og så har de opdaget, at de har behov for det.

I Danmark har sagen om Phønix jo illustreret for mange, i øvrigt også i den borgerlige lejr, at vi har brug for fusionskontrol. For hvad er tilfældet her? Sagen er, at vi har et marked med langt højere priser end i andre lande, fordi vi har beskyttet markedet på den måde, at nogle få firmaer kan aftale tingene med hinanden.

Frygten for, at Phønix skal gå til en norsk ejer, er jo ikke, at danske arbejdspladser kommer på norske hænder. Næh, det er frygten for, at monopolet vil blive brudt, og at priserne kommer ned. Her er et tilfælde, hvor et brud på monopolet ville være en klar fordel ikke alene for de ansatte – det har været nævnt – men sandelig også for de danske forbrugere.

Hr. Baadsgaard siger, at fusioner er nyttige. Ja vist da. Jeg kan nævne mange fusioner, der er nyttige, men en kontrol med fusioner betyder ikke et forbud mod fusioner, den betyder, at man skal anmelde dem, så monopolmyndighederne kan gribe ind, eventuelt ved at stille betingelser for en fusion.

Det er det, der sker i EU. Hver eneste sam- menslutning og hvert eneste samarbejde, f.eks. samarbejdet mellem SAS og Lufthansa, skal godkendes af EU's monopolmyndigheder.

Det samme burde selvfølgelig være tilfældet på det niveau, som er for lille for EU, men som får betydning for dele af det danske marked, og derfor burde vi have en fusionskontrol. Jeg håber sandelig, at regeringen kan overtales til at indføre det. Det ville være sært, hvis vi skulle være næsten det eneste land i EU, der ikke har nogen mulighed for at gribe ind i tilfælde af konkurrencebegrænsende fusioner.

Det var det væsentligste problem: den manglende mulighed for at begrænse fusioner. Der er andre problemer.

De borgerlige partier har været stærkt inde på, at offentlige virksomheder nu kommer med, men at de er undtaget. Jeg vil i øvrigt sige, at vi er tilhængere af, at de kommer med, og vi er også tilhængere af, at der er visse undtagelser. Jeg er ikke enig i den borgerlige hetz, men jeg er enig i, at den bestemmelse, der står i lovforslaget, er for vag. Man kan ikke læse, hvilke offentlige virksomheder der undtages, og selv om vi ikke tror på de skrækvisioner, der kommer fra borgerlig side, vil vi godt kunne læse i et forslag, hvad loven går ud på, når vi vedtager den. Derfor skal formuleringen ændres på dette punkt.

I den nugældende lov er der en bestemmelse, som tillader boghandlere at operere med et fastprissystem. Denne bestemmelse er tilsyneladende gået ud, og af kulturpolitiske grunde ønsker vi at bevare en sådan bestemmelse, så den skal ind igen.

Endelig er der hele spørgsmålet om åbenhed. Den nuværende lovgivning bygger på gennemsigtighed. Det er naturligt, at når man nu går over til et andet princip, vil gennemsigtigheden blive formindsket, men vi vil godt under udvalgsarbejdet undersøge, om vi ikke er gået for vidt. Gennemsigtighed og åbenhed har trods alt en selvstændig værdi.

Jeg skal konkludere med at sige, at vi vil give tilsagn om et positivt udvalgsarbejde. Det er vores hensigt at opnå sådanne ændringer af lovforslaget, at vi kan stemme for det ved tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Må jeg allerførst lige sige en ting, som jeg ikke nåede i mit første indlæg, nemlig at sagen

omkring aviser og bøger føler vi også behov for at se nærmere på i udvalget. Jeg tror, der her er tale om en lapsus.

Men må jeg så sige om det med fusions-spørgsmålet, som SF's ordfører er inde på: Det mener vi faktisk er et spørgsmål, der kan klares over de børsetiske regler, og jeg har også set, at formanden her har taget et initiativ.

Det, der bringer mig frem, er imidlertid spørgsmålet om offentlig virksomhed. Jeg forstår simpelt hen ikke venstrefløjens kamp for de offentlige virksomheder, for venstrefløjens må da også have en interesse i, at forbrugerne hele tiden er sikre på at få den bedste ydelse til den laveste pris, og at de konkurrencemæssige spilleregler, der gælder for det private arbejdsmarked, selvfølgelig også må gælde for offentlige virksomheder.

Hvorfor skulle SF have en særlig interesse i at beskytte særlige offentlige virksomheder, hvis det betyder, at skatteborgerne rammes, hvis det betyder, at forbrugerne af offentlige virksomheder kommer til at betale mere, end de ellers skulle have betalt?

Jeg vil gerne spørge SF's ordfører: Hvad er den dybere ideologiske tankegang i at lave en særlig beskyttelse af offentlig virksomhed her i landet? Jeg forstår ikke, at man kan have den opfattelse, at bare det er en offentlig virksomhed, gør det ikke noget, at omkostningerne er for store, og at den ikke kan klare sig på lige fod i konkurrencen med private virksomheder osv.

(Kort bemærkning).

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Det er beklageligt, at vi skal forlænge debatten, fordi hr. Svend Erik Hovmand ikke hørte efter, hvad jeg sagde. Jeg sagde helt konkret, at den passus i lovforslaget om offentlige virksomheder kan SF ikke støtte. Vi ønsker en generel ligestilling. Vi kan sagtens finde områder – affaldsområdet har været nævnt – hvor kommunerne har brug for at have mulighed for at kontrollere, hvad der sker, men vi vil have det præciseret. Vi vil ikke stemme for en blankocheck, vi vil kunne læse ud af loven, hvad det er, vi undtager, og hvad vi ikke undtager.

Ulla Solvang (RV):

Da hr. Bjørn Elmquist ikke kan være til stede, skal jeg læse hans ordførertale op.

I Det Radikale Venstre synes vi, det er vigtigt og rigtigt, at vi nu omsider tilslutter os de principper, som vi kender fra Romtraktaten, og som er bærende for hele det indre marked.

For det første er fri konkurrence en grundlæggende betingelse for, at man overhovedet kan tale om et frit marked, og for det andet er et frit marked netop, hvad der er bedst for virksomhederne. Misbrug af dominerende markedsstilling og konkurrencebegrænsende aftaler vil især gå ud over de mindre virksomheder, og en sådan udvikling er vi imod.

En halvårsrapport fra vismændene sidste år slog fast, at der er tusinder af arbejdspladser at hente i Danmark, hvis den frie konkurrence sikres bedre vilkår, og det er netop intentionen med dette lovforslag.

For det tredje er fri konkurrence også til gavn for forbrugerne, for fri konkurrence sikrer bedre varer til lavere pris – alt andet lige, som økonomerne plejer at sige – og det lovforslag, som regeringen her har fremsat, indebærer et forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler og et forbud mod misbrug af en dominerende markedsstilling.

Der er til bagatelgrænsen knyttet enkelte undtagelser i lovforslaget, men i det hele har bagatelgrænsen til hensigt at modvirke urimelige administrative byrder både for de involverede virksomheder og for konkurrencemyndighederne.

Loven medfører også en pligt for virksomhederne til at meddele det til konkurrencemyndighederne, når de har foretaget en fusion, en virksomhedsovertagelse eller en sammenlægning. Det betyder, at konkurrencemyndighederne bliver orienteret i tide og dermed har mulighed for at følge de relevante virksomheders markedsadfærd med henblik på at sikre den frie konkurrence.

Om denne del af forslaget vil jeg dog godt tilføje, at de allerseneste måneders tummel omkring asfaltvirksomheden Phønix nok giver anledning til fornyede overvejelser om den konkrete ordning på fusionsområdet. Og vi kan undervejs i udvalgsbehandlingen drøfte, om vi i den nye konkurrencelov eller eventuelt andre steder i erhvervslovgivningen bør etablere en kodeks eller en anden nærmere regulering af visse forhold vedrørende fusioner.

Men tilbage til det foreliggende forslag:

Som endnu et vigtigt hovedprincip betyder det, at offentlig og privat erhvervsvirksomhed bliver ligestillet. Det vil således kun være i tilfælde, hvor en egentlig politisk beslutning har bestemt noget andet, at konkurrenceloven må vige.

Med hensyn til offentlig erhvervsvirksomhed kan konkurrencemyndighederne rette en henvendelse til virksomheden for at gøre opmærksom på, at en bestemt adfærd er skadelig for den frie konkurrence. Der kan i sagens natur kun være tale om en mulighed for at rette henvendelse, for hvis konkurrencemyndigheden havde yderligere beføjelser, ville den jo blive en slags overordnet instans i forhold til lovgiver og andre politiske instanser.

Sluttelig skal jeg sige, som jeg sagde indledningsvis: at vi i Det Radikale Venstre er glade for, at de principper, som vi på dette område kender fra Romtraktaten, nu endelig bliver grundlaget for den danske konkurrenceretlige regulering, og at lovforslaget, som det ligger her, vil betyde bedre forhold for den frie konkurrence i Danmark – med de positive konsekvenser for erhvervslivet, beskæftigelsen og forbrugerne, som jeg nævnte før. Det støtter vi i Det Radikale Venstre.

Kirsten Jacobsen (FP):

Fremskridtspartiet går ind for fri konkurrence, for åben og ærlig konkurrence på lige vilkår. Men når vi ser på lovforslaget her, er vi jo nødt til at erkende, at der er både det ene og det andet i forslaget. Vi erkender nemlig, at vilkårene, som de har været indtil nu, ikke har været gode nok; men dér, hvor vilkårene har været dårlige for konkurrencen, mangler jeg egentlig i lovforslaget redskaber for Konkurrencerådet til at rette op på miseren.

Men den største anstødssten for Fremskridtspartiet er, at man finder, at offentlige virksomheder skal undtages, for i Fremskridtspartiet kan vi ikke acceptere, at man kan give private virksomheder påbud, hvorimod offentlige virksomheder blot kan få en henstilling, som de kan vælge enten at følge eller at lade være med at følge.

Og hvis det er en misforståelse, vil jeg bede ministeren om heroppefra nøjagtigt at påpege, hvor i dette lovforslag den ændring er, der sikrer, at offentlige virksomheder i fremtiden vil blive underlagt nøjagtig de samme vilkår som private virksomheder, hvor den bestemmelse er, som sikrer, at Konkurrencerådet har magt til at give offentlige virksomheder de samme pålæg om at ophæve aftaler, som det har over for private virksomheder, for det har vi ikke kunnet læse i forslaget.

I Fremskridtspartiet synes vi, at det er uacceptabelt, at man overhovedet kan drive offent-

lig virksomhed, og især hvis man kan gøre det på ulige vilkår.

Så vil jeg vende mig lidt mod det, der kaldes forbudet mod misbrug af en »dominerende markedsstilling«, for når man læser forslaget, fremstår det som et noget abstrakt begreb:

Betyder det forbud mod en dominerende stilling, at regeringen endelig har tænkt sig at gøre noget ved det magtmonopol, som findes blandt de finansielle supermarkeder, f.eks. når det drejer sig om ejendomsomsætning? Hvor er de bestemmelser i dette lovforslag, som sikrer, at alle de uheldige tilfælde, som vi har set i forbindelse med ejendomsomsætning, hvor man bliver påtvunget det ene og det andet og det tredje og det fjerde produkt, ikke længere kan finde sted? For jeg har lagt sager på bordet for medlemmer af Konkurrencerådet, som de har indrømmet at de godt kendte, men hvor de bare ikke kunne bevise noget, fordi de ikke havde de fornødne redskaber.

Så hvor er de redskaber i dette forslag, som gør, at man ikke længere kommer ud for, at når man går ind ad den ene dør for at købe et par sokker, kommer man ud af den anden dør med en hel garderobe – måske oven i købet til overpris – og for, at en handel bliver betinget af, at der lægges noget andet oveni?

Derfor vil jeg til slut sige til ministeren, at Fremskridtspartiet er positivt over for at få en ny og bedre konkurrencelov, men at vi er meget store modstandere af, at der skal være særvilkår for offentlige virksomheder, og at vi er meget interesserede i at få sikret, at de uheldige virkninger, der har været af den dominerende markedsstilling i den finansielle sektor, bliver ophævet.

Hvis vi kan få sikkerhed for dét, kan vi formentlig til slut støtte ministerens forslag, men hvis vi skulle stemme om ministerens forslag, som det foreligger lige præcis her og nu, ville tommelfingeren vende nedad og lampen lyse rødt. Men jeg håber, at der under udvalgsarbejdet bliver stillet de fornødne ændringsforslag.

Så hvis der er samarbejdsvilje fra regeringens side, er vi også samarbejdsvillige.

Frank Aaen (EL):

Hele denne debat forgår jo i virkeligheden på et forløjet grundlag, idet man lader, som om man bare ved at regulere lidt her og der og ophæve nogle aftaler og få lidt gennemsigtighed lige pludselig vil have en økonomi med fri konkurrence, og hvad er det for noget sludder, for vi

har jo en økonomi, der dag for dag bliver mere og mere koncentreret, og hvor de multinationale selskaber vokser?

Hvad angår verdenshandelen, er den jo i stadig stigende grad bare en handel mellem et multinationalt selskabs to afdelinger, og hvis vi kigger på dagligvaremarkedet, så er det 3-4 butikskæder og 10-15 storleverandører, der dominerer, hvad vi kan købe i butikkerne, og hvis vi kigger på værfterne, så er det ét stort værft, og hvis vi kigger på elektronikindustrien, så er det 2, 3, 4 store selskaber, der dominerer, og hvis vi kigger på det kulturelle område, f.eks. med hensyn til, hvad der foregår med tv-stationerne rundt om i verden, så er det jo en utrolig koncentration, der foregår.

Og så står man her og diskuterer, om en ny konkurrencelov kan sikre, at der ikke indgås ufine aftaler virksomhederne imellem!

Jamen det er jo enkelte virksomheder, der dominerer, og det griber man jo overhovedet ikke ind over for med det, der foreligger her, og med det udgangspunkt må vi derfor sige, at det ikke er en lov, der rykker noget som helst.

Alligevel er vi i Enhedslisten tilfredse med, at man indfører et forbudsprincip, så man på den måde i hvert fald kan gøre lidt for at forhindre misbrug – for nu ikke at overvurdere mulighederne – af dominerende stilling på markedet.

Og vi kan også fuldt ud støtte de undtagelser, der er omkring offentlig virksomhed, for dér skal vi ikke have Konkurrencerådet til at stå over demokratiske beslutninger. Vi skal ikke have Konkurrencerådet til at tvinge Københavns Kommune til at bryde blokaden i Nyhavn og køre affaldet væk og på den måde blande sig i en faglig konflikt, således som det kunne have gjort det forleden dag, hvis det havde haft magten til det. Vi skal ikke have Konkurrencerådet til at udøve den form for aktivitet, men det er muligt, hvis man ser på formuleringerne i lovforslaget.

Jeg har tidligere i en anden sammenhæng været inde på, at der også er eksempler på, at man som offentlig myndighed misbruger sin stilling, men jeg tror ikke, vi skal bruge konkurrenceloven til at regulere dét; jeg tror, vi skal kigge på tilsynet med kommuner og amter for at se, om der er brug for at forstærke dens mulighed for at gribe ind, hvis der sker et misbrug lokalt, og jeg tror, vi skal kigge på Folketingets muligheder for at gribe ind, hvis der er statslige virksomheder, der misbruger en dominerende stilling på markedet. Den vej rundt tror jeg vi

skal løse de problemer og ikke ved lige pludselig at få det lagt ind i Konkurrencerådets regi. Det tror jeg er meget farligt.

Det vil altså sige, at selv om vi synes, forslaget er utilstrækkeligt, er vi alligevel villige til at være med til at bære det igennem; men under udvalgsbehandlingen vil vi også arbejde for nogle stramninger, specielt hvad angår fusionskontrollen, som jeg var inde på under de korte bemærkninger. For der er jo år for år en stigning i antallet af køb og salg af virksomheder.

Vi har nævnt eksemplet med Phønix, som andre ordførere også har været inde på, og hvor man jo slås om at omstrukturere asfaltmarkedet i Danmark, som jo i alt væsentligt leverer til det offentlige, men hvor vi altså i dag ikke har nogen mulighed for at få indflydelse på, hvad der foregår, for det er overladt til en offentlig auktion, uden at vi som offentlig myndighed har mulighed for at gribe ind, selv om vi er afhængige af den industri – desværre alt for meget; det er jo velkendt, at vi i Enhedslisten synes, den skulle lave noget mindre.

Og næste gang er det jo en stor medicinalvirksomhed, f.eks. Novo Nordisk, eller måske en anden virksomhed med afgørende offentlig indflydelse, der bliver solgt. Skal vi så også bare kigge på? Ja, det skal vi, som reglerne er i dag, for hvis ikke vi får en fusionskontrol ind i loven, så kan vi som Folketing bare sige: Hov, det var en skam!

Her er en virksomhed, som vi har støttet med milliarder af kroner i udviklingshjælp og med viden, som den har suget ud af de danske læreanstalter og det danske hospitalsvæsen, en milliardværdi skabt på et offentlig grundlag, og så vi må bare se på, at den bliver solgt, måske på samme måde som på den auktion, som Phønix er udsat for i øjeblikket, og derfor forstår jeg simpelt hen ikke, at regeringen i modstrid med EU har undladt at tage fusionskontrollen med ind i loven.

Og vi ønsker en yderligere udvidelse af lovens muligheder for at indsamle og offentliggøre oplysninger om ejerforhold og om, hvem der kontrollerer de enkelte markeder.

Og vi har også nogle andre ændringsforslag, som vi vil arbejde for – nu skal jeg nok skynde mig lidt – f.eks. med hensyn til spørgsmålet om gennemsigthed. Der ønsker vi, at der sker en offentliggørelse af de aftaler, der godkendes. Men vi vil gerne sikre, at prisaftaler på bogmarkedet og på dagbladsmarkedet fortsat kan gennemføres, for det er vi tilhængere af af kulturelle og demokratiske årsager.

Men der er altså brug for ganske andre boller på suppen, hvis vi skal have lidt styr på den monopolisering og koncentration af den økonomiske magt, der foregår.

Sonja Albrink (CD):

Konkurrenceloven er erhvervslivets vigtigste lov, og derfor ønsker CD, at lovforslaget bliver vedtaget med så bredt et flertal som overhovedet muligt.

Forslaget til en ny konkurrencelov sigter på ligestilling af offentlig og privat virksomhed, på effektivisering og på tilpasning til EU's love.

Alle ved, at CD både har arbejdet for, at borgerne får den bedst mulige service og de bedst mulige varer, og for, at danske virksomheder har gode konkurrencebetingelser, ikke mindst for beskæftigelses og velfærdens skyld, for borgerne skal have sikkerhed for, at de ikke betaler for høje priser eller får for dårlig kvalitet, og ingen skal tages ved næsen, hverken af et privat firma med monopol eller af det offentlige i form af manglende konkurrence.

Men der er problemer i lovforslaget, for i CD mener vi ikke, at lovforslaget er vidtgående nok, når det gælder at sikre, at vi kan få fuld gavn af markedsmekanismerne i den offentlige sektor. Udgangspunktet bør være så meget ligestilling af det offentlige og det private som overhovedet muligt.

I lovforslaget skal nogle offentlige virksomheder dog kunne tilsidesætte konkurrenceloven, fordi de er styret af f.eks. lovkrav. Men hvis konkurrenceloven ikke skal gælde for al offentlig virksomhed, må vi stille krav om, at det kan kontrolleres, dels at det er en rimelig undtagelse uden skade for borgernes service, fordi der mangler konkurrence, og dels at de, der træffer beslutningen, er folkevalgte. For hvis loven medfører, at en offentlig virksomhed selv kan beslutte, at den ikke vil have konkurrence, synes jeg ikke, vi er kommet mange skridt videre.

Hvad angår fusionskontrol, er vi i CD tilfredse med, at der er blevet en anmeldelsespligt. Men vi vil under udvalgsbehandlingen nærmere undersøge problemstillingen privat-offentlig, før vi tilkendegiver vores stilling til dette lovforslag.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der blev stillet et spørgsmål tidligere i debatten, som ikke er blevet besvaret af den ordfører, spørgsmålet var rettet til. Jeg vil spørge ministeren om det samme, nemlig: Hvad er det for

offentlige virksomheder, der skal beskyttes af det her forslag? Kan vi få nogle konkrete ting på bordet, så vi ved, hvad vi har at forholde os til, hvis det her forslag bliver vedtaget?

Hermed har jeg også allerede indikeret, at Dansk Folkeparti naturligvis ikke kan støtte forslaget i den form, som det har nu, under ingen omstændigheder. Vi mener, at konkurrence er et gode. Det er godt for forbrugernes fri valgmulighed. Det giver de bedste ydelser til den laveste pris. Det betyder, at der er en sammenhæng mellem pris og kvalitet. Monopoler er til skade for forbrugerne inden for privat regi, det er erkendt. Og så er mit spørgsmål: Hvorfor i alverden er det ikke også det, når det drejer sig om offentlig virksomhed?

Og derfor er spørgsmålet til ministeren: Hvad er det for virksomheder, der skal beskyttes? Det er for os totalt uforståeligt, at den erkendelse, som har bredt sig, og som åbenbart har meget bred opbakning her i Folketinget, om, at det er bedst for forbrugerne, for konkurrencen osv., at der er konkurrence, effektiv konkurrence, ikke kan brede sig, når det drejer sig om offentlige virksomheder.

Det har allerede været nævnt af andre ordførere heroppefra, at regeringen inden for de seneste år har fået gennemført love, som giver lokale offentlige myndigheder større mulighed for engagement i erhvervsvirksomheder, har fået gennemført en lovgivning, som øger kommunernes mulighed for at arbejde for hinanden, og generelt har fået øget antallet af offentlige selskaber. Det betyder også, at hvis en reel konkurrence på den her baggrund skal etableres, så kræver det en ligestilling i det her lovforslag mellem private og offentlige virksomheder. Og det betyder altså, som mange også har været inde på allerede, at der skal ændres ganske meget i lovforslaget.

Ud over det vil jeg komme med den kommentar, at jeg synes, det har været lidt pudsigt at høre ordførernes kommentarer omkring det her med EU-reglernes indvirken på dette lovforslag. Der har endda fra nogle partier, som ofte er meget stærke tilhængere af EU's regler og Traktatens bestemmelser, været stor skepsis over for forbudsbestemmelsen i det lovforslag, som regeringen her har fremsat. Det er rent faktisk det forbudsprincip, som er gældende i EU-Traktatens regler i artikel 85 og artikel 86.

Det synes jeg egentlig har været lidt pudsigt, og jeg kunne godt tænke mig at høre ministerens kommentarer til, om ikke det i virkelighe-

den er lidt af en pseudodiskussion, for er sandheden ikke, at EU's konkurrenceregler gælder i Danmark, lige så vel som de gælder i andre EU-lande? Er det ikke sandheden, at så snart man kan sige, at en aftale på nogen måde påvirker samhandelen, altså når der etableres nogle aftaler, som er konkurrencebegrænsende, eller når man har en dominerende stilling, altså når der er noget, som på en eller anden måde kan siges at påvirke samhandelen, så gælder EU's konkurrenceregler i artikel 85 og artikel 86 rent faktisk i dag? Artikel 85 forbyder konkurrencebegrænsende aftaler, og artikel 86 forbyder misbrug af dominerende stilling.

Hvis sandheden er, som jeg her har fremlagt det, så gælder forbudsprincippet jo allerede i dag, så snart man kan sige, at der er tale om noget, som har en vis effekt på samhandelen. Og det gælder jo altså ikke nødvendigvis kun samhandelen mellem medlemslande, det gælder jo samhandel i det hele taget inden for et vist af Domstolen defineret, afgrænset område; så det behøver ikke nødvendigvis være mellem lande. Det kan alene være på grund af den størrelse, handelen har i et enkelt land, at EU-Traktatens regler kan få indvirkning.

Hvis vi nu ikke vedtager det her princip, jamen så gælder det jo alligevel for en meget stor dels vedkommende også i Danmark, og derfor vil jeg spørge: Hvad vil effekten egentlig være, hvis vi får forbudsprincippet pillet ud her, hvad skal man sige, i volumen i forhold til den effekt, konkurrencereglerne ellers har på dansk erhvervsliv?

Med dette har jeg altså sagt, at Dansk Folkeparti naturligvis er stærk tilhænger af en effektiv konkurrence og af regler, der sikrer, at der ikke er monopollignende dannelser på markedet, der forhindrer konkurrencen. Men vi synes, der er store mangler i det fremsatte lovforslag, og de ting skal naturligvis rettes, for at vi vil kunne støtte lovforslaget ved den endelige, tredje behandling her i Folketingssalen.

Flemming Hansen (KF):

Konkurrenceloven er jo erhvervslivets grundlov; sådan kan man næsten sige det. Derfor var jeg glad for, at hr. Baadsgaard meldte ud, at regeringen vil forhandle med partier, der vil tage et medansvar, og jeg synes også, at både fru Pernille Sams og andre ordførere kvitterede for denne udmelding. Det synes jeg var lidt vigtigt.

En ting, jeg ikke kan finde ud af, når jeg læser lovforslaget og bemærkningerne – derfor spør-

ger jeg om det her – er spørgsmålet om de frivillige kæders placering inden for detailhandelen og inden for andre områder. Hvordan er de frivillige kæders konkurrencemulighed over for kapitalkæderne? Jeg synes ikke, det fremgår tydeligt, men jeg kan til gengæld sige med stor overbevisning, at det er et utrolig vigtigt område.

Jeg har allerede stillet et skriftligt spørgsmål til ministeren om, hvorvidt de frivillige kæder kan fortsætte deres aktiviteter på uændrede vilkår. Vi kan jo tage et eksempel og sige, at en kapitalkæde som Netto altså kan sende kataloger ud over hele landet med faste priser og en meget stærk markedsføring. Hvis nu Favørkæden ikke kan gøre det samme, fordi den ligger over 1 mia. kr. i omsætning, så kan man lige så godt sætte datoen for, hvornår Favørkæden skal lukke.

Derfor mener jeg, det er en meget vigtig pointe, som jeg gerne vil have ministeren til at svare på, hvis det er muligt nu, men ellers senere skriftligt, da jeg har stillet spørgsmålet, for jeg synes ikke, det klart fremgår af lovforslaget. Der står noget om det, men det er i hvert fald ikke så klart, at jeg kan forstå det, og så kunne det jo også være, der var en enkelt anden, der ikke kunne.

Erhvervsministeren (Jan Trøjborg):

Jeg vil gerne sige tak til en række ordførere for en imødekommende holdning til forslaget og en udtrykt vilje til at forhandle et resultat på plads, således at vi kan få det, jeg vil kalde en mere moderne konkurrencelovgivning i Danmark.

Jeg vil sådan set meget gerne tage udgangspunkt i det, hr. Kristian Thulesen Dahl spurgte om. Hr. Kristian Thulesen Dahl spurgte: Jamen er det ikke sådan, at vi har en EU-Traktat, der har nogle relevante traktatbestemmelser, der omhandler konkurrence, og er de ikke også gældende for Danmark? Og hr. Thulesen Dahl gav næsten selv svaret: Jo, de er gældende for Danmark.

Og det var jo lidt en pudsigt fornemmelse at høre de partier, der traditionelt er meget positivt indstillede over for EU og især Traktatens bestemmelser, der skal forhindre forvridning af konkurrenceforholdene – samhandelsforholdene, som det hedder i Traktaten – mellem landene, og principielt er for Traktatens bestemmelser om konkurrence eller forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler, være så stærkt kritiske over for, at vi ændrer den danske konkurrence-

lovs princip. Fru Pernille Sams var endda så stærk i sine udtalelser, at fru Pernille Sams beholdte sig til, at den nuværende lovgivning bestemt er meget bedre.

Men hr. Kristian Thulesen Dahl har selvfølgelig ret. EU-Traktatens bestemmelser gælder også, for så vidt angår konkurrenceområdet, for Danmark.

Imidlertid er det vigtigt at pointere, at der jo er en vis arbejdsdeling, og der er visse ting, som EU-Kommissionens konkurrencesekretariat ikke tager sig af. EU-Kommissionens konkurrencesekretariat skal selvfølgelig overvåge og tage sig af sager, der bliver anmeldt, men der er, som jeg siger, en vis arbejdsdeling, således at det er de store sager, der ender dér, men mange andre sager, som er relevante for det danske marked, skal det danske Konkurrenceråd tage sig af. Denne arbejdsdeling er der naturligvis mellem myndighederne.

Så vil jeg meget gerne sige lidt om spørgsmålet om offentlig regulering. Fru Kirsten Jacobsen var inde på det ligesom hr. Svend Erik Hovmand og fru Pernille Sams; der var mange, der var inde på spørgsmålet. Jeg takker for fru Kirsten Jacobsens, hr. Kristian Thulesen Dahls, hr. Kjeld Rahbæk Møllers og hr. Frank Aaens positive holdning til lovforslaget.

Men jeg er også opmærksom på, at det er vigtigt, at vi får forklaret, hvordan reglerne er tænkt, for så vidt angår offentlig regulering.

Punkt 1: I dag er der en generel undtagelse for alle erhvervsvirksomheder, som er offentlige.

Punkt 2: Lovforslaget skaber principiel ligestilling mellem offentlig og privat erhvervsvirksomhed. Det vil sige, at der åbnes op for mere kompetence til konkurrencemyndighederne, ikke mindre, men mere kompetence til konkurrencemyndighederne.

Punkt 3: Hvad er det så, der kan undtages? Er det offentlige erhvervsvirksomheder? Nej, det er det ikke. Offentlig erhvervsvirksomhed vil være ligestillet med privat erhvervsvirksomhed ifølge bestemmelserne, som det fremgår af lovforslaget. Hvis offentlige erhvervsvirksomheder er leverandører, omfattes de af bestemmelserne i konkurrencelovsforslaget. Hvis offentlige virksomheder agerer inden for handel og fremstilling i form af aktieselskaber, som kommunerne har fået en adgang til at kunne oprette i samarbejde med andre kommuner eller i samarbejde med private virksomheder, ja, så omfattes disse selskaber på helt naturlig vis af de bestemmelser, som foreslås i lovforslaget.

Det er vigtigt at præcisere, at der er tale om, at der af de besluttede myndigheder – først og fremmest lovgivningsmagten – kan vedtages visse undtagelser fra konkurrencebestemmelserne, når det handler om offentlig regulering, der er fastsat i lov eller udmøntes på anden vis af de udøvende myndigheder, men primært og principielt baseret på lov. Som et eksempel kan nævnes, at der er lovgivet om taxikørsel, der er lovgivet om amternes forpligtelse til at organisere den kollektive trafik, der er lovgivet om, at der skal være undtagelse for konkurrence på ombæring af post for breve op til 150 g. Der er altså tale om vedtaget offentlig regulering, hvor det accepteres, at konkurrencemyndighederne ikke kan gribe ind.

Hvorledes udmøntes det så i praksis? Ja, det udmøntes ved, at kommunerne – eller, hvis det f.eks. er buskørsel, amtet – afholder en licitation. De selskaber, der er billigst, får ordrene og udfører så for et nærmere angivet antal år kørslen i det pågældende amt, og på den måde løses den serviceopgave. Og dér er det altså hjemlet ved lov, hvorledes det skal foretages.

Som udgangspunkt er det ikke lovligt for en kommune at drive almindelig erhvervsvirksomhed. Der er begrænsninger, i hvert fald i den uskrevne retsregel, der kaldes kommunalfuldmagten. Det betyder altså, at det er inden for kommunalfuldmagts område, at kommunerne driver almen servicevirksomhed. Netop derfor vedtog Folketinget, at kommunerne skulle have mulighed for at drive erhvervsvirksomhed i konkurrence med private erhvervsvirksomheder i form af aktieselskaber. Det er jo netop en undtagelse, vedtaget ved lov, fra den generelle regel. Det siger i sig selv en hel masse om, at kommunerne ikke bare kan vedtage en særskilt offentlig regulering for områder, der ligger uden for kommunalfuldmagten.

Og det betyder, at der kan være behov for at præcisere – forstår jeg på ordførerne – hvad det er for områder, som man kan vedtage at regulere offentligt. Jeg vil gerne sige til de ordførere, der har været kritiske i forhold til, hvad det offentlige kan, og har spurgt, om det offentlige nu kan en hel masse mere, end det kunne før, at det er ikke tilfældet, tværtimod. Men der kan være behov for at præcisere grænserne for foretagsomhed, der har erhvervsmæssig karakter i kommunerne, og som man kan forestille sig undtaget fra konkurrencelovens bestemmelser.

Jeg må advare hr. Svend Erik Hovmand og fru Pernille Sams, der gør sig skyldige i en

alvorlig misforståelse, når de sammenblander spørgsmål om udliciteringsbestemmelser og konkurrencebestemmelser. Konkurrenceloven er tænkt at virke, hvor der er et marked, hvor der er flere, der byder på det; det er en antimonopollov. Når kommuner byder på en vare til andre kommuner eller kommuner har et aktieselskab, der konkurrerer med private virksomheder, så gælder konkurrencelovens bestemmelser. Det er meget vigtigt at holde fast i.

Det er ikke ensbetydende med, at en kommune ikke kan bestemme, at rengøringen på rådhuset skal udføres in house. Det har ikke noget med konkurrencelovens bestemmelser at gøre, ej heller med EU's konkurrencebestemmelser i Traktaten. Hvis man ønsker en anden politik på det område, hvis man ikke ønsker, at en kommune skal have mulighed for at bestemme, at rengøringen på rådhuset skal varetages af kommunens egen rengøringsorganisation, så er det ikke et spørgsmål om, at der skal være mulighed for konkurrence, altså et spørgsmål om konkurrencelovens bestemmelser, så er det et spørgsmål om, at man skal diskutere udbudsbestemmelser. Det har ikke noget med dette her lovforslag at gøre. Det er et spørgsmål om, man ønsker særlige bestemmelser for kommunens produktion til eget brug.

Det har ikke noget at gøre med, hvorledes markedet fungerer, eller om der er konkurrence på markedet. Men de misforståelser, der har været, håber jeg vi kan få rettet op undervejs.

Jeg synes, det er ærgerligt, at fru Pernille Sams har sagt under diskussionen, at der er tale om en særskilt mulighed for undtagelse for offentlige erhvervsvirksomheder. Det har intet som helst med offentlige erhvervsvirksomheder at gøre. Der foreligger en særskilt mulighed for, at de besluttede organer, de folkevalgte organer, kan vedtage at undtage visse ting som f.eks. affaldsindsamling i en kommune, men denne undtagelse er ikke målrettet mod en offentlig virksomhed. Jeg ved godt, at det mange steder er kommunen, der varetager opgaven, men der kan lige så godt være aftalt en licitation, hvor private virksomheder varetager dette offentligt regulerede affaldsindsamlingsmarked i X-købing Kommune i 5 år, og dermed har myndighederne ingen mulighed for indgreb.

Så er der spørgsmålet, som blev rejst af hr. Svend Erik Hovmand, og jeg tror også af andre, om bindende videresalgspriser for bøger og tidsskrifter. Her vil jeg blot sige: Med den gældende konkurrencelovs bestemmelser er det

således i dag, at der er forbud mod fastsættelse af bindende videresalgspriser. Konkurrencerådet kan dog give dispensation fra dette forbud, når der er vægtige grunde, der taler herfor, og denne dispensationsmulighed er blevet udnyttet på den måde, at dispensationerne er givet indtil videre. Det betyder, at Konkurrencerådet kan tage godkendelserne op til ny behandling.

Vi overgår – hvis lovforslaget vedtages – til et forbudsprincip. Det vil betyde, at der bliver en skærpselse af konkurrencen, men samtidig mulighed for at anmode om fritagelse for konkurrenceforholdet og få en bestemmelse om bindende videresalgspriser, når der kan påvises særlige forhold, der gør sig gældende inden for visse brancher. Her er bindende videresalgspriser på bøger og blade selvfølgelig et eksempel, som kan tages op, og det er også hensigten, at konkurrencemyndighederne ligesom i dag skal have mulighed for at give en sådan dispensation.

Hr. Flemming Hansen spurgte om mulighederne for kædernes aftaler. Man kan læse i sidste afsnit i første spalte på lovforslagets side 26, at der kan udformes en gruppefritagelse for kædesamarbejde under hensyntagen til konkurrenceforholdene på det danske marked, hvor detailhandelen er karakteriseret ved kapitalkæder, frivillige kæder og kædesamarbejde inden for brugsforeningsbevægelsen. Ligeledes står der på side 26, at erhvervsministeren kan ændre eller ophæve en gruppefritagelse udstedt efter § 10, hvis forholdene har ændret sig på et punkt, der har været væsentligt for udstedelsen af fritagelsen, og det betyder altså, at den situation, hr. Flemming Hansen ønsker, at der skal kunne tages højde for, er der også mulighed for at tage højde for ifølge bestemmelserne i lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Uanset ministerens optimistiske bemærkninger, da han forsøgte at gøre ordførernes indstilling op, må ministeren erkende, at det eneste parti, som gav en bare nogenlunde positiv tilslutning til forslaget, var Enhedslisten.

Jeg går ikke ud fra – men det kan jeg jo spørge ministeren om – at ministerens pejlemærke i spørgsmålet om konkurrenceloven er et samarbejde med Enhedslisten, og som følge heraf må jeg forvente, at ministeren vil være indstillet på at lytte til de mange og entydige bemærkninger, der har været om privat og offentlig virksomhed.

Ministeren kan selvfølgelig godt sige, at der er tale om misforståelser, og jeg skal ikke benægte, at der godt kan være tale om det i nogle tilfælde. Men vi ved alle sammen, hvad det handler om, og vi har masser af eksempler. Jeg behøver bare nævne ét, nemlig R 98, som fik en henstilling fra Konkurrencerådet om at ændre sin politik vedrørende afhentning af affald fra københavnske hoteller. Her var tale om en helt ublu konkurrence, hvor prisen var mange gange større, end hvis et privat firma havde fået lov til at gøre det. Men det fik dette private firma ikke, fordi Københavns Kommune fastholdt, at arbejdet skulle udføres af R 98, og det er bare ét af mange eksempler.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Først en kommentar til erhvervsministeren: Når jeg nu har hørt hr. Svend Erik Hovmands udlægning af Enhedslistens synspunkt, vil jeg gerne erindre om, at jeg sagde, at vi har ganske mange ønsker om ændringer af lovforslaget.

Men det, der bringer mig herop, er i virkeligheden, at jeg forstod erhvervsministerens udtalelse vedrørende faste priser på dagblade og bøger således, at ministeren mener, at den nye lov også giver mulighed for at aftale faste priser. Jeg har lagt mærke til, at forlæggerforeningen og dagbladernes forening ikke er så sikre på det, og derfor vil jeg allerede nu annoncere et skriftligt spørgsmål for at være sikker på at få på tryk, at ministerens tolkning er rigtig.

I øvrigt vil jeg spørge ministeren, om det ikke var en god idé at indhente høringsbidrag fra Kulturministeriet og Statsministeriet. De har jo fået lovforslaget til høring, men jeg har lagt mærke til, at ingen af de to ministerier har kunnet nå at svare til tiden, og jeg synes sådan set, det ville være gavnligt for sagens videre behandling, hvis der forelå høringssvar.

Pernille Sams (KF):

Jeg hørte selvfølgelig med en vis glæde, at ministeren ville tage spørgsmålet om de faste bogpriser og faste avispriser op, og jeg forstod på ministeren, at han ville sikre, at der ikke bliver tale om, at ordningen med faste bogpriser og faste avispriser bliver ødelagt som følge af lovforslaget, og at ministeren har sikret uændrede regler i fremtiden.

Jeg tager det også som et tilsagn fra ministeren om, at de frivillige indkøbskæder, som i dag på helt frivillig basis organiserer sig med hen-

blik på at kunne købe fælles ind og annoncere med fælles varepriser for at kunne konkurrere med de store kæder, heller ikke bliver berørt af det nye lovforslag. Jeg synes, det er vigtigt, at ministeren giver et klart svar på det, og hvis ministeren ikke tager afstand fra det, regner jeg med, at det er et tilsagn om, at forholdene forbliver uændrede.

Så vil jeg gerne spørge om en anden ting: Ministeren har . . . ja, jeg bad altså om ordet som ordfører.

Fjerde næstformand (Elisabeth Arnold):

Jeg opfattede det som en kort bemærkning.

Pernille Sams (KF):

Det var det altså ikke, men så vil jeg bede om en kort bemærkning, når jeg kommer ned.

(Kort bemærkning).

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Jeg vil også udtrykke min glæde over, at ministeren bekræfter, at den faste bogprisinde kan fortsætte. Det manglede også bare andet, for der er et meget bredt flertal i Folketinget, der har ytret ønske om det.

Så hæftede jeg mig ved, at ministeren overhovedet ikke omtalte et emne, der har spillet en meget stor rolle i debatten, nemlig spørgsmålet om fusioner. Men hvis det skal tages som udtryk for, at regeringen tænker over sagen, vil jeg ikke aftvinge ministeren en kommentar i dag.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg bragte spørgsmålet om de frivillige kæder frem, fordi det, som jeg læser forslaget, ikke er helt tydeligt, hvad der står om dem.

Ministeren svarede – og det er jeg glad for – at det står helt konkret nederst på side 26. Men det er nok for længe siden, jeg har gået i skole, for jeg synes tværtimod, det er meget utydeligt. Der står:

»En dansk gruppefritagelse fra kædesamarbejdet vil skulle udformes under hensyn til konkurrenceforholdene . . .«.

Men i næste afsnit står der, at erhvervsministeren kan, osv. osv. Det er da ikke særlig konkret, og det var netop det, jeg efterlyste. Det kan selvfølgelig være, at loven er lidt sjusket og lidt dårlig, men hvis ministeren mener det, han siger, kan han jo lige så godt præcisere det i lovforslaget i stedet for at bruge disse meget, meget

vage vendinger, som kan bruges og misbruges efter enhver ministers forgodtbefindende.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg havde et tredje spørgsmål til erhvervsministeren. Jeg håber, ministeren har bemærket den store skepsis, som overalt har bredt sig vedrørende den skævvridning mellem offentlig og privat virksomhed, der er indeholdt i forslaget, og til opklaring af spørgsmålet følger jeg, det efter erhvervsministerens afsluttende tale er nødvendigt at bede erhvervsministeren om at være så sød at svare på et konkret spørgsmål: Hvis en kommunalbestyrelse beslutter, at den vil drive en slamsugerforretning, kan kommunalbestyrelsen så ifølge regeringens forslag beslutte, at denne forretning skal undtages fra konkurrencereglerne? Det er et meget præcist og konkret spørgsmål, som jeg gerne vil have et helt præcist svar på.

Erhvervsministeren (Jan Trøjborg):

Til fru Pernille Sams skal jeg svare det samme som til hr. Kjeld Rahbæk Møller: Regeringen tænker over svaret på dette meget præcise spørgsmål.

Jeg har ikke fantasi til at forestille mig, at man skulle kunne vedtage en offentlig regulering om slamsugning, men jeg vil meget gerne vende tilbage til et sådant eksempel og drøfte og diskutere det nærmere. Der kan godt være brug for at præcisere et par enkelte eksempler på, hvad kommuner kan vedtage med hensyn til regulering, og hvorledes der skal gives lovhjælp til det.

Til hr. Kjeld Rahbæk Møller: Det er rigtigt, at regeringen tænker. Der har været mange positive meldinger undervejs, og derfor er der god grund til, at regeringen tænker over, hvilke flertalsmuligheder der måtte være for forslaget. Jeg noterede mig dog – det skal jeg sige til hr. Svend Erik Hovmand – at mange partier var ganske positive og kun stillede krav om ganske små ændringer, og jeg noterede mig også, at hr. Svend Erik Hovmand var – om jeg så må sige – mere medgørlig end ordføreren for Det Konservative Folkeparti og lød mere konstruktiv.

Til hr. Flemming Hansen vil jeg blot sige, at sagen er den, at konkurrencelovsbestemmelserne selvfølgelig er generelle, og en enkelt ansøgning om gruppefritagelse skal behandles seriøst, akkurat som tilfældet er i dag. Derfor kan vi ikke med nogen form for rimelighed diskutere

her i Folketinget og efter min mening ej heller præcisere, at en bestemt gruppe på forhånd skal have gruppefritagelse på nærmere angivne vilkår. Det er også derfor, vi har fremsat et lovforslag, der sikrer, at konkurrencemyndighederne får mulighed for at udføre en effektiv overvågning og kontrol og foretage en seriøs behandling af de enkeltsager, der måtte komme.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Uanset ministerens seneste bemærkning går jeg ud fra som en given ting, at andelssamarbejde, samarbejde i private kæder osv. kan blive sikret, og at det er dét, der er hensigten med lovforslaget, så de særlige danske vilkår kan fortsætte. For os er det i hvert fald meget, meget afgørende, at de private virksomheders samarbejde, som er noget unikt for Danmark, kan køre videre.

Så lige en enkelt bemærkning om eksemplerner: Jeg tror også, der er behov for at få nogle eksempler. Ministeren var tidligere inde på, at nogle havde misforstået noget, og det kan da godt være. Men når det er sådan, at ministeren ikke er i stand til at svare præcist på et spørgsmål som det, fru Pernille Sams stiller, viser det jo lidt om den usikkerhed, der også præger andre i denne sal.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Helge Sander):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af lovforslag nr. L 178: Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Hurtigere behandling af civile sager m.v.). Af justitsministeren (Frank Jensen). (Fremsat 27/2 97).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Holger Graversen (S):

Formålet med lovforslaget her er at opnå en hurtigere afgørelse af civile retssager. Forslaget bygger stort set på de forslag, som Dommerforeningen og Advokatrådet har fremsat. I formålsformuleringen understreges rettens forpligtelse til, at retssager ikke trækker unødigt længe ud.

Helt konkret foreslås der en række mindre ændringer i retsplejeloven med fornævnte formål: at sikre en hurtigere behandling af civile retssager. Dette gøres ved at give dommerne bedre muligheder for at styre sagsgangen og herved fremskynde sagerne. Dommerne får bl.a. mulighed for i videre omfang end nu at sige stop for nye sagspåstande og større beføjelser til at afslå anmodninger om at udsætte sager. Desuden indføres der sanktioner for overskridelse af bestemte frister for indlevering af såkaldte processkrifter.

Der er nok i dag alt for mange eksempler på, at parterne er for længe om at fremkomme med de nødvendige oplysninger, og i alt for mange tilfælde begæres en sag udsat måske blot for at trække sagen i langdrag.

Der indføres nu bestemte frister for tiden mellem en sags optagelse og selve domsafsigelsen. Den normale frist bliver 6 uger i byretssager og 3 måneder i landsretssager. Og når domsforhandlingerne er slut, skal det oplyses, hvornår dommen bliver afsagt. Man kan måske synes, at disse frister er ret lange, og vi håber da også, at de i langt de fleste tilfælde bliver kortere.

Desuden skal man i flere sager prøve i fællesskab mellem retten og de to parter at lægge en fast køreplan; så der er lagt op til på mange måder at gøre loven mere brugervenlig.

Lovforslaget indeholder også forslag om at ophæve adgangen til at sende stævninger ud med almindelig post, og det betyder så, at civile sager indledes med en oplæsning af stævningen.